

Marija, kraljica Škotske - UK, SAD; 124'

(Mary Queen of Scots)

Redateljica: Josie Rourke

Scenarij: Beau Willimon , John Guy (prema knjizi "Queen of Scots: The True Life of Mary Stuart")

Uloge: Saoirse Ronan (Marija), Margot Robbie (Elizabeta), Guy Rhys (Vojvoda od Kenta)

Nešto je pošlo po krivu

Život Marije Stuart, kraljice Škotske, je tema svekoliko obrađena na filmu, u literaturi i glazbi.

Njezina bogata biografija pruža niz mogućnosti za razvoj priče, a kazališna redateljica Josie Rourke odlučila se ispričati je kroz uzajamni odnos Marije i Elizabete I., odnosno prikaz moćnih i kontroverznih žena na vladajućem položaju što uvijek izaziva prijepore. Međutim, redateljičin izbor - feministički diskurs iz današnje perspektive koja koketira s političkom korektnošću zanemaruje dubinu, višeslojnost i kompleksnost koju takva pozicija u XVI. stoljeću nosi.

Tako obje kraljice nastoje ne biti oštre suparnice i političke neprijateljice već žene koje dijele iskustvo istog "posla", isti nezahvalni položaj potencijalne udavače u cilju viših interesa, i jednako okruženje prijetvornih savjetnika velikih osobnih ambicija. U pismima koje razmjenjuju traže rješenje i dogovaraju susret. Marija je eksplicitnija, traži savezništvo te zaziva solidarnost. Saoirse Ronan ju je prikazala naglašeno estetizirano kao vladaricu sklonu ishitrenim odlukama, privatno toplu i meku koja otvoreno razgovara o svojoj seksualnosti, punu razumijevanja za osobnog tajnika koji je gej. Elizabeta je neodlučna, nesigurna, suzdržanija i vodi je pristojno upakirana doza zavisti prema Mariji.

Radnja se uglavnom svodi na intrige i zaplete kojima kumuju njima neskloni savjetnici, čtj. muškarci koji su prikazani po principu: "Svi su oni isti".

Iako obje vladarice ponašanjem, svjetonazorima i bogatstvom duha ruše klišee svog vremena one su na suprotnim stranama i imaju različite principe vladanja pa povjerenje, prijateljstvo i suučesništvo nije moguće ostvariti, ali redateljica odbija takvu dinamiku pa ih gura u nešto sasvim oprečno. Susret Marije i Elizabete, koji se u stvarnosti nije dogodio, Josie Rourke uvodi kako bi pojačala dramski naboj i podvukla svu složenost situacije. Susret koji je iz temelja trebao protresti svu kraljevsku suzdržanost sveo se na dugi Marijin monolog i mršavi verbalni dvoboj s elementima kazališne režije uz kameru koja se probija kroz niz bjeličastih zavjesa koje umrtvljuju cijeli prizor.

Film se, inače, ističe bogatom inscenacijom u kojoj kostimi pršte bojama, a na zadivljujuće škotske krajolike se prirodno nadovezuju veliki zatvoreni prostori neobičnog, mističnog i zemljano-vlažnog Marijinog dvorca što je najupečatljiviji segment filma.

Potreba redateljice da povijesnu radnju prikaže kao feminističku alegoriju koja ukazuje na oduvijek prisutni seksizam kad je žena na poziciji moći odvela je film u zamku nekoherentnosti, a kraljicama oduzela karizmu i volju za nadmoć.

Branka Sturica

Kritičari 54+